

NOTY OBJŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZADZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2010 ROKU.

1. Ujawnienia w związku ze zdarzeniami które wystąpiły w Grupie Kapitałowej B3System w roku obrotowym 2010.

1.1 Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy kapitałowej. Dane w sprawozdaniach finansowych zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych przypadkach zostały podane z większą dokładnością.

1.2 Połączenie jednostek będących pod wspólną kontrolą - zastosowanie krajowych standardów rachunkowości w przypadku braku standardu bądź interpretacji mających bezpośrednie zastosowanie do danej transakcji zgodnie z MSR/MSSF.

W związku z faktem, iż regulacje MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” wyłączają z zakresu standardu rozliczanie połączenia jednostek gospodarczych dotyczących jednostek lub przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą, Spółka dla rozliczenia połączenia ze swoim podmiotem zależnym Navipro Sp. z o.o. kierując się postanowieniami MSR 8 pkt. 8 – 10, zastosowała regulacje zawarte w Ustawie o Rachunkowości i zastosowała metodę łączenia udziałów. Efekt transakcji związanej z połączeniem jednostek pod wspólną kontrolą przedstawiono poniżej:

- a) Navipro Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie prowadziła działalność w zakresie wdrażania systemów IT, doradztwa strategicznego ,serwisu, szkoleń.
- b) W dniu 30.12.2010 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowano połączenia spółek B3System S.A. i Navipro Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Połączenie nastąpiło zgodnie z art. 492 § 1 pkt. 1 k.s.h. i art. 516 § 6 k.s.h.. Jako że B3System S.A. było jedynym wspólnikiem Navipro Sp. z o.o. połączenie w trybie art. 515 i art. 516 k.s.h. nastąpiło bez podwyższenia kapitału zakładowego. W B3System S.A.- spółce przejmującej nie zostały przyznane prawa wspólnikom lub osobom szczególnie uprawnionym w Navipro Sp. z o.o. - spółce przejmowanej, jak też szczególne korzyści dla członków organów łączących się spółek, a także innych osób uczestniczących w połączeniu.
- c) Przychody i koszty, zyski i straty oraz zmiany w kapitałach własnych połączonych spółek za okres od początku roku obrotowego, w ciągu którego nastąpiło połączenie, do dnia połączenia.

AKTYWA	31.12.2010	
	Navipro	B3system
I. Aktywa trwałe	167	21 201
1. Wartości niematerialne i prawne		3 138
2. Rzeczowe aktywa trwałe	89	1425
3. Należności długoterminowe		18
3.1. Od jednostek powiązanych		

3.2. Od pozostałych jednostek		18
4. Inwestycje długoterminowe		16 508
4.1. Nieruchomości		
4.2. Wartości niematerialne i prawne		
4.3. Długoterminowe aktywa finansowe		16 508
a) w jednostkach powiązanych, w tym:		12 371
- udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych wyceniane metodą praw własności		12 371
b) w pozostałych jednostkach		4 137
4.4. Inne inwestycje długoterminowe		
5. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	79	112
5.1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	79	112
5.2. Inne rozliczenia międzyokresowe		
II. Aktywa obrotowe	634	17 214
1. Zapasy		127
2. Należności krótkoterminowe	561	16 351
2.1. Od jednostek powiązanych	105	420
2.2. Od pozostałych jednostek	456	15 931
3. Inwestycje krótkoterminowe	25	372
3.1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	25	372
a) w jednostkach powiązanych		
b) w pozostałych jednostkach		
c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	25	372
3.2. Inne inwestycje krótkoterminowe		
4. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	48	364
Aktywa razem	801	38 414
PASYWA		
I. Kapitał własny	10	23 745
1. Kapitał zakładowy	60	1 397
2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)		
3. Akcje (udziały) własne (wielkość ujemna)		
4. Kapitał zapasowy	70	23 512
5. Kapitał z aktualizacji wyceny		
6. Pozostałe kapitały rezerwowe	150	228
7. Zysk (strata) z lat ubiegłych		-370
8. Zysk (strata) netto	-269	-1 021
9. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)		
IV. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	791	14 669
1. Rezerwy na zobowiązania	3	30
1.1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		9
1.2. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	3	21
a) długoterminowa		4
b) krótkoterminowa	3	17
1.3. Pozostałe rezerwy		
2. Zobowiązania długoterminowe	62	772
2.1. Wobec jednostek powiązanych		772

2.2. Wobec pozostałych jednostek	62	
3. Zobowiązania krótkoterminowe	706	13 351
3.1. Wobec jednostek powiązanych	335	4 226
3.2. Wobec pozostałych jednostek	371	9 052
3.3. Fundusze specjalne		72
4. Rozliczenia międzyokresowe	19	517
4.1. Ujemna wartość firmy		
4.2. Inne rozliczenia międzyokresowe	19	517
a) długoterminowe		
b) krótkoterminowe	19	517
Pasywa razem	801	38 414

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	01.01.2010-31.12.2010	
	Navipro	B3system
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:	1 611	40 752
- od jednostek powiązanych	938	354
1. Przychody netto ze sprzedaży produktów	1 103	6 905
2. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	507	33 848
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:	1 425	35205
- jednostkom powiązanym	4	4 303
1. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	1 222	5 757
2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	203	29 448
III. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży (I-II)	186	5 548
IV. Koszty sprzedaży		2 578
V. Koszty ogólnego zarządu	356	3 423
VI. Zysk (strata) na sprzedaży (III-IV-V)	-171	-453
VII. Pozostałe przychody operacyjne	5	419
1. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		35
2. Dotacje		
3. Inne przychody operacyjne	5	385
VIII. Pozostałe koszty operacyjne	42	1 014
1. Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		
2. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		199
3. Inne koszty operacyjne	42	814
IX. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (VI+VII-VIII)	-208	-1 047
X. Przychody finansowe	1	388
1. Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:		293
- od jednostek powiązanych		293
2. Odsetki, w tym:		16
- od jednostek powiązanych		7
3. Zysk ze zbycia inwestycji		76
4. Aktualizacja wartości inwestycji		
5. Inne		3

XI. Koszty finansowe	63	240
1. Odsetki, w tym:	59	212
- dla jednostek powiązanych	30	
2. Strata ze zbycia inwestycji		
3. Aktualizacja wartości inwestycji		
4. Inne	4	28
XII. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (IX+X-XI)	-270	-898
XIII. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (XIII.1. - XIII.2.)		
1. Zyski nadzwyczajne		
2. Straty nadzwyczajne		
XIV. Zysk (strata) brutto (XII+/-XIII)	-270	-898
XV. Podatek dochodowy	-1	122
a) część bieżąca		100
b) część odroczone	-81	22
XVI. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)		
XVII. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności		
XVIII. Zysk (strata) netto (XIV-XV-XVI+/-XVII)	-269	-1 021

2 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

2.1 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską.

2.2 Status zatwierdzenia Standardów w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych interpretacji, które według stanu na dzień 13 kwietnia 2011 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- (a) **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie) został opublikowany przez RMSR w dniu 12 listopada 2009 roku. Dnia 28 września 2010 roku RMSR wydała znowelizowany MSSF 9 wprowadzający nowe wymagania dotyczące rozliczania zobowiązań finansowych i przenoszący wymagania dotyczące wysięgowywania aktywów i zobowiązań finansowych z MSR 39. Standard ustala pojedyncze podejście w celu określenia czy aktywa finansowe wyceniane są wg kosztu zamortyzowanego czy według wartości godziwej, zastępując liczne zasady określone w MSR 39. Podejście MSSF 9 oparte jest na ocenie, w jaki sposób jednostka zarządza jej instrumentami finansowymi (tj. oparte na ocenie modelu biznesowego) oraz ocenie charakterystyki umownych przepływów pieniężnych związanych z aktywami finansowymi. Nowy standard wymaga również zastosowania pojedynczej metody oceny utraty wartości, zastępując liczne metody oceny utraty wartości określone przez MSR 39. Nowe wymagania dotyczące rozliczania zobowiązań finansowych dotyczą problemu

zmienności wyniku finansowego wynikającego z decyzji emitenta o wycenie własnego zadłużenia w wartości godziwej. RMSR zdecydowała o utrzymaniu obecnej wyceny po koszcie zamortyzowanym w odniesieniu do większości zobowiązań, dokonując zmiany jedynie w regulacjach dotyczących własnego ryzyka kredytowego. W ramach nowych wymogów jednostka, która zdecyduje się wycenić zobowiązania w wartości godziwej, prezentuje zmianę wartości godziwej wynikającą ze zmian własnego ryzyka kredytowego w innych całkowitych dochodach, nie w rachunku zysków i strat.

- (b) **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”** – ciężka hiperinflacja i usunięcie sztywnych terminów dla stosujących MSSF po raz pierwszy (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub po tej dacie) opublikowane przez RMSR w dniu 20 grudnia 2010 roku. Pierwsza zmiana dotyczy zastąpienia sztywnych terminów wskazanych w Standardzie „1 stycznia 2004” sformułowaniem „dzień przejścia na MSSF”. W efekcie jednostki stosujące MSSF po raz pierwszy nie będą musiały przekształcać operacji wyksięgowania przeprowadzonych przed datą przejścia na MSSF. Druga zmiana wprowadza wytyczne dotyczące powrotu do sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF po okresie niezdolności do przestrzegania MSSF ze względu na ciężką hiperinflację waluty funkcjonalnej.
- (c) **Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”** – transfery aktywów finansowych (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub po tej dacie) zostały opublikowane przez RMSR w dniu 7 października 2010 roku. Celem zmian jest polepszenie jakości informacji o przekazanych aktywów finansowych, których w dalszym ciągu, przynajmniej w części, są rozpoznawane przez jednostkę ponieważ nie podlegały wyksięgowaniu; oraz o aktywach finansowych nieprezentowanych przez jednostkę, gdyż spełniły warunki wyksięgowania, ale w dalszym ciągu są przez jednostkę wykorzystywane.
- (d) **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** - podatek odroczony: realizacja aktywów (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2012 roku lub po tej dacie) opublikowane przez RMSR w dniu 20 grudnia 2010 roku. MSR 12 wymaga od jednostek wyceny aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zależności od tego, czy jednostka planuje realizacji aktywów przez jego wykorzystanie czy sprzedaż. Dla aktywów wycenianych zgodnie z MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” ocena, czy aktywa te zostaną zrealizowane przez jego wykorzystanie czy sprzedaż może być trudna i subiektywna. Zmiany rozwiązują ten problem poprzez wprowadzenie założenia, że wartość składnika aktywów realizuje się zwykle w momencie jego sprzedaży.
- (e) **Zmiany do różnych standardów i interpretacji „Poprawki do MSSF (2010)”**- dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF opublikowane w dniu 6 maja 2010 roku (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 7, MSR 1, MSR 27, MSR 34 oraz KIMSF 13) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub po tej dacie). Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 7, MSR 1, MSR 27, MSR 34 oraz KIMSF 13) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Najważniejsze z nich to nowe lub zmienione wymogi dotyczące: (i) zmian zasad rachunkowości w roku przyjęcia MSSF, (ii) podstawy przeszacowania

jako koszt zakładany, (iii) stosowanie kosztu zakładanego w działalności objętej regulacją stawek, (iv) wymogów przejściowych dotyczących warunkowego przychodu z tytułu połączenia jednostek gospodarczych dokonanych przed datą wejścia w życie znowelizowanego MSSF 3, (v) wyceny niekontrolujących udziałów, (vi) nieodnowionych lub dobrowolnie odnowionych nagród – płatności w formie akcji, (vii) doprecyzowania ujawnień wymaganych przez MSSF 7, (viii) doprecyzowania zestawienia zmian w kapitale własnym, (ix) wymogów przejściowych w odniesieniu do poprawek wynikających z nowelizacji MSR 27, (x) istotnych zdarzeń i transakcji omówionych w MSR 34, (xi) określenia wartości godziwej punktów lojalnościowych.

Według szacunków jednostki, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków jednostki, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałoby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte przez UE do stosowania na dzień bilansowy.

2.2.1 Nowe i zmienione MSSF

(a) Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” (w ramach Poprawek do MSSF wydanych w roku 2009). Zmiana ta stanowi, że w ramach działalności inwestycyjnej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych można klasyfikować wyłącznie koszty powodujące powstanie składnika aktywów ujętego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Zastosowanie zmian do MSR 7 nie spowodowało zmiany prezentacji przepływów pieniężnych, związanych z kosztami prac rozwojowych, które nie spełniają kryteriów kapitalizacji określonych w MSR 38 *Wartości niematerialne i prawne*, ponieważ stanowią one składniki wytworzonych wewnętrznie wartości niematerialnych i prawnych. Zmiana ta nie została zastosowana retrospektywnie. Zastosowanie zmian nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.

(b) MSSF 3 (w formie zmienionej w 2008 roku) „Połączenie jednostek gospodarczych” Zastosowanie standardu nie miało wpływ na rozliczanie połączenia jednostek gospodarczych w roku bieżącym.

Zastosowanie MSSF 3 (2008) przyniosło skutki opisane poniżej.

- MSSF 3 (2008) pozwala na indywidualny dla każdej transakcji wybór metody wyceny udziałów niesprawujących kontroli na dzień przejęcia (wcześniej określanych jako „udziały mniejszości”) w wartości godziwej lub według ich proporcjonalnego udziału w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto jednostki przejmowanej. =
- MSSF 3 (2008) zmienia sposób ujmowania i dalsze wymogi rachunkowości dotyczące zapłaty warunkowej. W poprzedniej wersji Standardu zapłatę warunkową ujmowano na dzień przejęcia wyłącznie wtedy, gdy zapłata warunkowa była prawdopodobna i można ją było wiarygodnie wycenić. Wszelkie późniejsze korekty

dotyczące zapłaty warunkowej były zawsze rozpoznawane w cenie nabycia. Zgodnie ze zmienionym Standardem, zapłata warunkowa jest wyceniana według wartości godziwej w dacie przejęcia. Późniejsze korekty zapłaty są ujmowane w cenie nabycia jedynie w zakresie wynikającym z informacji na temat wartości godziwej w dacie przejęcia otrzymanych w okresie wyceny (czyli do 12 miesięcy od daty przejęcia). Wszystkie pozostałe późniejsze korekty zapłaty warunkowej zakwalifikowane jako aktywa lub zobowiązania ujmują się w wyniku finansowym.

- MSSF 3 (2008) wymaga ujmowania zysku lub straty z tytułu rozliczenia w sytuacji, gdy połączenie jednostek gospodarczych skutkuje rozliczeniem wcześniejszego powiązania między Grupą a jednostką przejmowaną.
- Standard wymaga rozliczenia kosztów związanych z przejęciem oddzielnie od kosztów połączenia jednostek gospodarczych, co powoduje ich ujmowanie w wyniku finansowym jako koszt w momencie poniesienia, podczas gdy wcześniej rozliczano je w ramach ceny nabycia.

(c) **MSR 27(zmieniony w 2008 roku) Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe**

Zmodyfikowany Standard wprowadził zmiany w zakresie wartości udziałów właścicielskich w jednostkach zależnych, niepowodującej utraty kontroli. W poprzednich latach, z powodu braku szczegółowych wymogów MSSF, zwiększenie udziałów w istniejących jednostkach zależnych traktowano tak samo, jak ich przejęcie, a wartość firmy lub zysk z tytułu okazynego nabycia były odpowiednio ujmowane. W przypadku zmniejszenia wartości udziałów w istniejących jednostkach zależnych, niepowodującego utraty kontroli, różnica między otrzymanym wynagrodzeniem i korektą wartości udziałów niesprawujących kontroli była ujmowana w wyniku finansowym. Według MSR 27 (2008) wszystkie zwiększenia i zmniejszenia wartości udziałów ujmują się w kapitale własnym, bez wpływu na wartość firmy czy wynik finansowy.

W przypadku utraty kontroli nad jednostką zależną w wyniku transakcji, zdarzenia lub innych okoliczności, zmodyfikowana wersja Standardu wymaga od Grupy wysięgowania wszystkich aktywów, zobowiązań i udziałów niesprawujących kontroli w wartościach bilansowych oraz ujęcia wartości godziwej otrzymanego wynagrodzenia. Udziały zachowane w byłej jednostce zależnej ujmują się w wartości godziwej na dzień utraty kontroli. Powstała różnica ujmowana jest jako zysk lub strata uwzględniona w wyniku finansowym.

(d) **MSR 28 (zmieniony w 2008 roku) Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych**

Zasada przyjęta w MSR 27 (2008) (patrz powyżej) mówiąca, że utrata kontroli jest ujmowana jako zbycie lub ponowne przejęcie jakichkolwiek udziałów zachowanych w wartości godziwej została rozszerzona dzięki zmianom do MSR 28. W związku z tym, w przypadku utraty znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną, inwestor wycenia inwestycje zachowane w byłej jednostce stowarzyszonej w wartości godziwej oraz odpowiednio ujmuje zysk lub stratę w wyniku finansowym.

W ramach Poprawek do MSSF wydanych w 2010 roku, MSR 28 (2008) został odpowiednio zmieniony w celu wyjaśnienia, że zmiany do MSR 28 dotyczące transakcji, które skutkują utratą znaczącego wpływu inwestora na jednostkę stowarzyszoną powinny być stosowane prospektywnie.

- (e) **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”** - dodatkowe zwolnienia dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy zostały opublikowane przez RMSR w dniu 23 lipca 2009 roku. Zmiany określają: (1) zwolnienie jednostek stosujących metodę kosztów pełnych z retrospektywnego stosowania MSSF w stosunku do aktywów w postaci gazu ziemnego i ropy naftowej, (2) zwolnienie jednostek posiadających umowy leasingu z ponownej oceny klasyfikacji tych umów zgodnie z interpretacją KIMSF 4 „Ustalenie, czy umowa zawiera leasing” w przypadku, gdy zastosowanie krajowych wytycznych rachunkowości daje ten sam efekt.
- (f) **Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji”**- Grupowe transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych opublikowane przez RMSR w dniu 18 czerwca 2009 roku. Zmiany określają: (1) zakres MSSF 2. Jednostka otrzymująca dobra lub usługi w ramach transakcji płatności w formie akcji musi ująć te dobra lub usługi niezależnie od okoliczności która jednostka w grupie rozlicza tę transakcję oraz czy transakcja jest rozliczana w formie akcji czy środkach pieniężnych, (2) oddziaływanie MSSF 2 oraz innych standardów. Rada określiła, iż zgodnie z MSSF 2 „grupa” ma jednakowe znaczenie jak w MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”, to jest, w skład „grupy” wchodzi tylko jednostka dominująca oraz jej spółki zależne. Zmiany do MSSF 2 wprowadziły także wytyczne wykazywane wcześniej w KIMSF 8 „Zakres MSSF 2” oraz KIMSF 11 „MSSF 2- Wydanie akcji w ramach grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych”. W konsekwencji, RMSR wykreśla KIMSF 8 oraz KIMSF 11.
- (g) **Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”** - Spełniające kryteria pozycje zabezpieczane opublikowane przez RMSR w dniu 31 lipca 2008 roku. Wyjaśniają one dwie kwestie związanych z rachunkowością zabezpieczeń: rozpoznawanie inflacji jako ryzyka lub części ryzyka podlegającego zabezpieczeniu oraz zabezpieczenie w formie opcji. Zmiany te precyzują, że inflacja może podlegać zabezpieczeniu jedynie w przypadku, gdy jej zmiany są umownie określonym elementem przepływów pieniężnych ujmowanego instrumentu finansowego. Zmiany precyzują również, że wolną od ryzyka lub stanowiącą modelową stopę procentową część wartości godziwej instrumentu finansowego o stałym oprocentowaniu w normalnych okolicznościach można wydzielić i wiarygodnie wycenić, a zatem podlega ona zabezpieczeniu. Znowelizowany MSR 39 zezwala podmiotom na wyznaczenie nabytych opcji (lub nabytych opcji netto) jako instrumentów zabezpieczających zabezpieczenie składnika finansowego lub niefinansowego. Podmiot może wyznaczyć opcję jako zabezpieczenie zmian w przepływach pieniężnych lub wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub poniżej określonej ceny czy wg innej zmiennej (ryzyko jednostronne).
- (h) **Zmiany do różnych standardów i interpretacji „Poprawki do MSSF (2009)”** opublikowane przez RMSR w dniu 16 kwietnia 2009 roku. Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 2, MSSF 5, MSSF 8, MSR 1, MSR 17, MSR 18, MSR 36, MSR 38, MSR 39, KIMSF 9, KIMSF 16) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Najważniejsze z nich to nowe lub zmienione wymogi dotyczące: (i) zakresu MSSF 2 i znowelizowanego MSSF 3, (ii) ujawnienia aktywów

trwałych (lub grup aktywów przeznaczonych do zbycia) zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży albo działalność zaniechana, (iii) ujawnienia informacji na temat aktywów segmentu, (iv) klasyfikacji jako krótko- czy długoterminowe instrumentów zmiennych, (v) klasyfikacji gruntów i budynków pod leasing, (vi) określenia czy spółka jest główną stroną transakcji czy agentem w programach lojalnościowych, (vii) określenia jednostkowych składników aktywów dla potrzeb testu wartości firmy pod kątem utraty wartości, (viii) dodatkowych zmiany wynikających z nowelizacji MSSF 3; oraz pomiarów wartości godziwej wartości niematerialnej i prawnej przejętej w ramach połączenia jednostek gospodarczych, (ix) traktowania kar z tytułu przedpłat pożyczek jako blisko powiązane wbudowane instrumenty pochodne; zakresu wyjątków od umów o połączeniu jednostek gospodarczych; oraz rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, (x) zakresu KIMSF 9 i znowelizowanego MSSF 3, (xi) zmian ograniczeń nałożonych na spółki, które mogą posiadać instrumenty zabezpieczające.

- (i) **Interpretacja KIMSF 12 „Umowy na usługi koncesjonowane”**- opublikowana przez RMSR w dniu 30 listopada 2006 roku. Interpretacja daje wytyczne dla koncesjodawców w zakresie ujęcia księgowego umów koncesji na usługi w ramach partnerstwa publiczno- prywatnego. KIMSF 12 dotyczy umów, w których koncesjodawca kontroluje lub reguluje, jakie usługi koncesjodawca dostarczy przy pomocy określonej infrastruktury, a także kontroluje znaczący pozostały udział w infrastrukturze na koniec okresu realizacji umowy.
- (j) **Interpretacja KIMSF 15 „Umowy dotyczące budowy nieruchomości”** opublikowana przez RMSR w dniu 3 lipca 2008 roku. KIMSF 15 zajmuje się dwoma (powiązanymi) zagadnieniami: określa, czy dana umowa o usługę budowlaną nieruchomości wchodzi w zakres MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” czy MSR 18 „Przychody” oraz określa, kiedy należy ujmować przychody z budowy nieruchomości. Interpretacja zawiera również dodatkowe wytyczne dotyczące odróżniania „umów o budowę” (wchodzących w zakres MSR 11) od innych umów dotyczących budowy nieruchomości (wchodzących w zakres MSR 18). Każda umowa dotycząca budowy nieruchomości wymaga starannej analizy umożliwiającej podjęcie decyzji, czy należy ją rozliczać zgodnie z MSR 11, czy z MSR 18. Interpretacja ta w największym stopniu dotyczy jednostek prowadzących budowę lokali mieszkalnych na sprzedaż. W przypadku umów wchodzących w zakres MSR 18 i dotyczących dostaw towarów Interpretacja wprowadza nową koncepcję, tj. dopuszcza stosowanie kryteriów ujmowania przychodu określonych w MSR 18 „w sposób ciągły równolegle z postępem prac”. W takiej sytuacji przychód ujmuje się przez odniesienie do stopnia zaawansowania budowy, stosując metodę stopnia zaawansowania umowy o usługę budowlaną.
- (k) **Interpretacja KIMSF 16 „Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto jednostki działającej za granicą”** opublikowana przez RMSR w dniu 3 lipca 2008 roku. Interpretacja określa: (i) jakie ryzyko walutowe kwalifikuje się do zabezpieczenia i jaka kwota może być zabezpieczana (ii) gdzie w zakresie grupy instrument zabezpieczający może być utrzymywany (iii) jaka kwota powinna być ujęta w rachunku zysków i strat w przypadku sprzedaży jednostki zagranicznej.
- (l) **Interpretacja KIMSF 17 „Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom”** opublikowana przez RMSR w dniu 27 listopada 2008 roku. Interpretacja zawiera wytyczne w zakresie rozliczania przekazywania aktywów niegotówkowych właścicielom. Z Interpretacji wynika przede wszystkim, że dywidendę należy wyceniać w wartości godziwej wydanych aktywów, a różnice między tą kwotą a wcześniejszą wartością bilansową tych aktywów należy ujmować w wyniku finansowym w momencie rozliczania należnej

dywidendy. Interpretacja nie dotyczy podziału aktywów niegotówkowych w sytuacji, gdy w wyniku podziału kontrola nad nimi nie ulega zmianie.

- (m) **Interpretacja KIMSF 18 „Przekazanie aktywów przez klientów”** opublikowana przez RMSR w dniu 29 stycznia 2009 roku. Interpretacja ta dotyczy szczególnie sektora użyteczności publicznej i stosuje się do wszystkich umów, w ramach których jednostka otrzymuje od klienta składnik rzeczowego majątku trwałego (lub środki pieniężne przeznaczone na budowę takiego składnika), który musi następnie wykorzystać do przyłączenia klienta do sieci lub do zapewnienia mu ciągłego dostępu do dostaw towarów lub usług.

2.3 Wcześniejsze zastosowanie standardów i interpretacji

Sporządzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupa podjęła decyzję, iż żaden ze Standardów nie będzie wcześniej zastosowany.

2.4 Standardy opublikowane, ale które jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- (a) **Zmiany do MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych”** – Uproszczenie wymogów dotyczących ujawnień przez jednostki powiązane z państwem oraz doprecyzowanie definicji jednostek powiązanych zostały opublikowane przez RMSR w dniu 4 listopada 2009 roku. Zmiany wprowadzają częściowe zwolnienia dla jednostek powiązanych z państwem. Dotychczasowo, jeżeli jednostka jest kontrolowana lub pozostająca pod znaczącym wpływem państwa, jednostka ta była obowiązana ujawnić wszelkie transakcje z innymi jednostkami kontrolowanymi lub pozostającymi pod znaczącym wpływem tego państwa. Zmodyfikowany standard w dalszym ciągu wymaga ujawnienia informacji, które są istotne dla użytkowników sprawozdań finansowych, ale eliminuje wymóg ujawniania informacji jeżeli koszty uzyskania takich informacji przewyższają korzyści jakie mogą uzyskać użytkownicy sprawozdań finansowych. RMSR również dokonała doprecyzowania definicji i usunęła nieścisłości.
- (b) **Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”** - Klasyfikacja emisji praw poboru, opublikowane przez RMSR w dniu 8 października 2009 roku. Zmiany dotyczą sposobu klasyfikacji emisji praw poboru (praw, opcji, warrantów), które są wyrażone w walucie innej niż waluta funkcjonalna emitenta. Poprzedni standard wymagał ujmowania takich praw poboru jako zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych. Zmiany wymagają, aby takie prawa poboru, po spełnieniu określonych warunków, były klasyfikowane jako kapitał własny niezależnie od waluty, w której wyrażone jest rozliczenie tych praw.
- (c) **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”** - ograniczone zwolnienie jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy z ujawniania informacji porównawczych zgodnie z MSSF 7 zostały opublikowane przez RMSR w dniu 28 stycznia 2010 roku. Zmiany te zwalniają jednostki stosujące MSSF po raz pierwszy z dodatkowych ujawnień danych porównawczych określonych przez zmiany do MSSF 7 „Podniesienie jakości ujawnianych informacji dotyczących instrumentów finansowych” wydane w marcu 2009 roku.

(d) Zmiany do KIMSF 14 „MSR 19 – Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności” - przedpłaty w ramach minimalnych wymogów finansowania opublikowane przez RMSR w dniu 26 listopada 2009 roku. Poprzednia wersja interpretacji w pewnych okolicznościach nie dopuszczała ujmowania przez jednostki wymogów minimalnego finansowania jako składnika aktywów. Dokonane poprawki usuwają ten problem.

(e) Interpretacja KIMSF 19 „Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych” opublikowana przez RMSR w dniu 29 stycznia 2009 roku. Interpretacja ta doprecyzowuje wymogi określone przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w odniesieniu do sytuacji, kiedy jednostka renegocjuje warunki zobowiązań finansowych z kredytodawcą oraz kredytodawca zgadza się przyjąć instrumenty kapitałowe w celu rozliczenia zobowiązań finansowych w całości lub częściowo.

Jednostka postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych standardów, zmian do standardów i interpretacji. Według szacunków jednostki, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

2.5 Dobrowolna zmiana zasad rachunkowości

Sporządzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe, w stosunku do okresów poprzednich Grupa nie zmieniła dobrowolnie żadnych stosowanych uprzednio zasad rachunkowości.

1. Stosowane zasady rachunkowości

3.1 Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdania finansowe zostały sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia skonsolidowanych sprawozdań finansowych nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę.

Skonsolidowane sprawozdania finansowe zostały sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem aktualizacji wyceny niektórych aktywów trwałych i instrumentów finansowych. Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Grupę przedstawione zostały poniżej.

3.2 Zasady konsolidacji

3.2.1. Konsolidacja sprawozdań jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej oraz sprawozdania jednostek kontrolowanych przez Jednostkę Dominującą sporządzone na dzień bilansowy. Kontrola występuje wówczas, gdy Jednostka Dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie Jednostki Dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości.

Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Na dzień nabycia aktywa i pasywa jednostki nabywanej są wyceniane według ich wartości godziwej. Nadwyżka ceny nabycia powyżej wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki (uwzględniających wartość godziwą zobowiązań warunkowych) jest ujmowana jako wartość firmy. W przypadku gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest jako zysk w rachunku zysków i strat okresu, w którym nastąpiło nabycie. Udział właścicieli mniejszościowych jest wykazywany w odpowiedniej proporcji wartości godziwej aktywów i kapitałów. Wyniki finansowe jednostek nabytych lub sprzedanych w ciągu roku są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu odpowiednio ich nabycia lub zbycia.

Ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyłączono:

- kapitały własne jednostek zależnych powstałe przed objęciem kontroli,
- wartość udziałów posiadanych przez Jednostkę Dominującą i inne jednostki objęte konsolidacją w jednostkach zależnych,
- wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze jednostek objętych konsolidacją,
- przychody i koszty dotyczące operacji gospodarczych dokonywanych między jednostkami objętymi konsolidacją,
- niezrealizowane, z punktu widzenia Grupy, zyski powstałe na operacjach dokonywanych między jednostkami objętymi konsolidacją, a zawarte w wartości podlegających konsolidacji aktywów i pasywów a także niezrealizowane straty, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów,
- dywidendy naliczone lub wypłacone przez jednostki zależne Jednostce Dominującej i innym jednostkom objętym konsolidacją.

Konsolidacja metodą pełną jednostek zależnych dokonana została z zachowaniem następujących zasad:

- wszystkie odpowiednie pozycje aktywów i pasywów jednostek zależnych i Jednostki Dominującej zostały zsumowane w pełnej wysokości bez względu na to, w jakiej części Jednostka Dominująca jest właścicielem jednostki zależnej,
- po dokonaniu sumowania dokonano korekt i wyłączeń konsolidacyjnych,
- wszystkie odpowiednie pozycje przychodów i kosztów jednostek zależnych i Jednostki Dominującej zostały zsumowane w pełnej wysokości bez względu na to, w jakiej części Jednostka Dominująca jest właścicielem jednostki zależnej,
- po dokonaniu sumowania dokonano korekt i wyłączeń konsolidacyjnych,
- uzyskany wynik netto alokowany jest pomiędzy udziałowców/akcjonariuszy większościowych i mniejszościowych.

3.2.1. Połączenia jednostek gospodarczych

W związku z faktem, iż regulacje MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” wyłączają z zakresu standardu rozliczanie połączenia jednostek gospodarczych dotyczących jednostek lub przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą, Spółka dla rozliczenia połączeń ze swoim podmiotem zależnymi wybrała postanowienia.

W Spółce do połączeń stosuje się metodę ceny nabycia a tylko do połączeń pod wspólną kontrolą wybiera się regulacje zawarte w Ustawie o Rachunkowości. MSR 8 pkt. 8 – 10, stosując regulacje zawarte w Ustawie o Rachunkowości i stosuje metodę łączenia udziałów.

3.2.2. Wartość firmy

Wartość firmy powstająca przy przejęciu wynika z wystąpienia na dzień przejęcia nadwyżki sumy przekazanej płatności, wartości udziałów niesprawujących kontroli i wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów w jednostce nabywanej nad udziałem Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki ujmowanych na dzień przejęcia.

W przypadku wystąpienia wartości ujemnej, Grupa dokonuje ponownego przeglądu ustalenia wartości godziwych poszczególnych składników nabywanych aktywów netto. Jeżeli w wyniku przeglądu nadal wartość jest ujemna ujmuje się ją niezwłocznie w wyniku finansowym.

Wartość firmy ujmuje się początkowo jako składnik aktywów po koszcie, a następnie wycenia według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości.

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy alokuje się na poszczególne ośrodki Grupy generujące przepływy pieniężne, które powinny odnieść korzyści z synergii będących efektem połączenia. Jednostki generujące przepływy pieniężne, do których alokuje się wartość firmy, testuje się pod względem utraty wartości raz w roku lub częściej, jeśli można wiarygodnie przypuszczać, że utrata wartości wystąpiła. Jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jej wartości bilansowej, stratę z tytułu utraty wartości alokuje się najpierw w celu redukcji kwoty bilansowej wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a następnie do pozostałych aktywów tego ośrodka proporcjonalnie do wartości bilansowej poszczególnych składników aktywów tej jednostki. Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla wartości firmy nie podlega odwróceniu w następnym okresie.

W chwili zbycia jednostki zależnej lub podlegającej wspólnej kontroli przypadającą na nią część wartości firmy uwzględnia się przy obliczaniu zysku/straty z tytułu zbycia.

3.3 Ujęcie przychodów ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług VAT oraz inne podatki związane ze sprzedażą, za wyjątkiem podatku akcyzowego.

3.3.1. Sprzedaż towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia z Grupy na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów;
- sędowania przez Grupę funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami;
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów;
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją; oraz
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

Sprzedaż towarów, w wyniku której klienci otrzymują rabaty, a wartość godziwą zapłaty otrzymanej lub należnej alokuje się do pozycji dostarczonych towarów.

3.3.2. Świadczenie usług

Przychody z tytułu umów o świadczenie usług ujmuje się poprzez odniesienie do stopnia zaawansowania realizacji danej umowy.

Jeżeli efekt umowy o świadczenie usług można wiarygodnie oszacować, przychody i koszty ujmuje się poprzez odniesienie do stopnia zaawansowania realizacji umowy na dzień bilansowy. Wszelkie zmiany w zakresie prac, roszczenia oraz premie są rozpoznawane w stopniu, w jakim zostały one uzgodnione z klientem.

W przypadku, kiedy wartości umowy nie da się wiarygodnie oszacować, przychody z tytułu umowy ujmuje się w stopniu, w jakim jest prawdopodobne, że poniesione w związku z umową koszty zostaną nimi pokryte. Koszty związane z umową ujmuje się jako koszty okresu, w jakim zostały poniesione.

Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że koszty umowy przekroczą związane z nią przychody, przewidywaną stratę ujmuje się niezwłocznie jako koszt.

3.3.3. Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco według czasu powstawania, poprzez odniesienie do kwoty niespłaconego jeszcze kapitału i przy uwzględnieniu efektywnej stopy oprocentowania, czyli stopy efektywnie dyskontującej przyszłe wpływy pieniężne szacowane na oczekiwany okres użytkowania danego składnika aktywów do wartości bilansowej netto tego składnika.

3.4 Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z posiadania przedmiotu leasingu przenoszone jest na leasingobiorcę.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu traktuje się jak aktywa Grupy i wycenia w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu. Koszty finansowe odnosi się bezpośrednio do rachunku zysków i strat, chyba że można je bezpośrednio przyporządkować do odpowiednich aktywów – wówczas są one kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy dotyczącymi kosztów obsługi zadłużenia, przedstawionymi poniżej w części 3.6. Płatności warunkowe z tytułu leasingu ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

3.5 Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstają, z wyjątkiem:

- różnic kursowych dotyczących aktywów w budowie przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje jako korekty kosztów odsetkowych

kredytów w walutach obcych;

- różnic kursowych wynikających z transakcji przeprowadzonych w celu zabezpieczenia przed określonym ryzykiem walutowym zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń; oraz
- różnic kursowych wynikających z pozycji pieniężnych należności lub zobowiązań względem jednostek zagranicznych, z którymi nie planuje się rozliczeń lub też takie rozliczenia nie są prawdopodobne, stanowiących część inwestycji netto w jednostkę zlokalizowaną za granicą i ujmowanych w kapitale rezerwowym z przeliczenia jednostek zagranicznych obcych oraz w zysku/stracie ze zbycia inwestycji netto.

3.6 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat.

3.7 Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie w którym Grupa otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia (nagrody jubileuszowe, renty inwalidzkie itp.) ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów.

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Grupa jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupa pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego, lub
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

3.8 Płatności realizowane w formie akcji

Płatności w formie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych na rzecz pracowników i innych osób świadczących podobne usługi wycenia się w wartości godziwej instrumentów kapitałowych na dzień ich przyznania.

Wartość godziwą płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych określoną w dniu ich przyznania odnosi się w koszty, na podstawie oszacowań Grupy co do instrumentów kapitałowych, do których ostatecznie nabędzie prawa. Na każdy dzień bilansowy Grupa weryfikuje oszacowania dotyczące liczby instrumentów kapitałowych przewidywanych do przyznania. Ewentualny wpływ weryfikacji pierwotnych oszacowań ujmuje się w rachunku zysków i strat przez pozostały okres przyznania, z odpowiednią korektą w rezerwie na świadczenia pracownicze rozliczane w instrumentach kapitałowych.

3.9 Opodatkowanie

Podatek dochodowy jednostki obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz podatek odroczony.

3.9.1 Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

3.9.2 Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego część następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

3.9.3 Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrotowy

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w rachunku zysków i strat, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny (inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), a gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych. W przypadku połączenia jednostek gospodarczych konsekwencje podatkowe uwzględnia się przy obliczaniu wartości firmy lub określaniu wartości udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przewyższającej koszt przejęcia.

3.10 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Jak odrębne pozycje środków trwałych ujmowane są także istotne komponenty, także o charakterze niematerialnym.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych, jak również dla celów jeszcze nie określonych, prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie wytworzenia pomniejszonym o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz, dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy. Amortyzacja dotycząca tych aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania, zgodnie z zasadą dotyczącymi pozostałych aktywów trwałych Grupy.

Amortyzacja środków trwałych w tym komponentów odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Maszyny i urządzenia od 3 do 12 lat

Środki transportu od 2,5 do 10 lat

Pozostałe środki trwałe od 5 do 10 lat

Przeszacowań dokonuje się z częstotliwością zapewniającą brak istotnych rozbieżności między wartością księgową a wartością godziwą na dzień bilansowy.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Na dzień bilansowy środki trwałe inne niż grunty, budynki i budowle, wyceniane w wartości przeszacowanej, oraz środki trwałe w budowie wyceniane są według kosztu pomniejszonego o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

3.11 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie. Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w punkcie 3.14. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności podstawowej.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

3.12 Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Grupy alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji. W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej.

Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów wykazywany był w wartości przeszacowanej (wówczas utrata wartości traktowana jest jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania).

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, o ile składnik aktywów nie podlegał wcześniej przeszacowaniu – w takim przypadku, odwrócenie straty z tytułu utraty wartości traktuje się jak zwiększenie z aktualizacji wyceny.

3.13 Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym indywidualnej oceny ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przeznaczonych na świadczenie konkretnych przedsięwzięć lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

3.14 Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Grupie ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

3.15 Umowy rodzące zobowiązania

Bieżące zobowiązania wynikające z umów rodzących zobowiązania ujmuje się jako rezerwy. Za umowę rodzącą zobowiązania uważa się umowę zawartą przez Grupę, wymuszającą nieuniknione koszty realizacji zobowiązań umownych, których wartość przekracza wysokość korzyści ekonomicznych przewidywanych w ramach umowy.

3.16 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe ujmuje się początkowo w wartości godziwej. Po pierwotnym ujęciu jednostka powinna wycenić aktywa finansowe, włączając w to instrumenty pochodne stanowiące aktywa, w wartości godziwej, bez pomniejszenia ich o koszty transakcyjne, jakie jednostka może ponieść przy sprzedaży lub innym zbyciu. Akcje nienotowane na giełdzie, będące w posiadaniu Grupy, klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży i wykazuje początkowo w wartości godziwej. Dla inwestycji w instrumenty kapitałowe, dla których nie ma notowań ceny rynkowej na aktywnym rynku i których wartości godziwej nie można ustalić wiarygodnie nie stosuje się zasady kolejnej wyceny wg wartości godziwej. Inwestycje te wyceniane są po koszcie.

Odpisy z tytułu utraty wartości, odsetki obliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej oraz ujemne i dodatnie różnice kursowe dotyczących aktywów pieniężnych, ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat w chwili uzyskania przez Grupę prawa do ich otrzymania.

3.17 Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

3.18 Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywny dowód utraty wartości.

W przypadku niektórych kategorii aktywów finansowych, np. należności z tytułu dostaw i usług, poszczególne aktywa ocenione jako te, które nie utraciły ważności, bada się pod kątem utraty wartości łącznie. Obiektywne dowody utraty wartości dla portfela należności obejmują doświadczenie Grupy w procesie windykacji należności;

wzrost liczby nieterminowych płatności przekraczających średnio 90 dni, a także obserwowalne zmiany w warunkach gospodarki krajowej czy lokalnej, które mają związek z przypadkami nieterminowych spłat należności. W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do sprzedaży ujęte uprzednio przez wynik finansowy nie podlegają odwróceniu poprzez ten rachunek. Wszelkie zwiększenia wartości godziwej następujące po wystąpieniu utraty wartości ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

3.19 Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę

3.19.1 Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży mogą być prezentowane jako kapitał własny wtedy i tylko wtedy, gdy spełniają wszystkie poniższe warunki:

- (a) ich posiadacz ma prawo do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji;
- (b) dany instrument należy do klasy instrumentów najbardziej podporządkowanych i wszystkie instrumenty w tej klasie mają identyczne cechy;
- (c) instrument nie posiada innych cech, które odpowiadałyby definicji zobowiązania finansowego; oraz
- (d) suma przewidywanych przepływów pieniężnych przypadających na ten instrument w okresie jego spłaty opiera się przede wszystkim o wynik finansowy, zmianę w ujętych aktywach netto lub zmianę wartości godziwej ujętych i nieujętych aktywów netto jednostki (z wyłączeniem oddziaływania samego instrumentu). Wynik finansowy lub zmianę ujętych aktywów netto wycenia się w tym celu zgodnie z odpowiednimi MSSF. Podmiot nie może posiadać innych instrumentów, które znacząco zawężyłyby lub wyznaczały stałą kwotę zwrotu dla posiadacza instrumentu finansowego z opcją sprzedaży.

Kryteria klasyfikacji jako kapitału własnego instrumentów zobowiązujących do przekazania ich posiadaczowi proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku likwidacji oparte są na tych samych zasadach co przedstawione powyżej, z wyjątkiem punktów (c) i (d), które nie mają zastosowania.

Jeżeli spółka zależna wyemituje tego rodzaju instrumenty, które znajdują się w posiadaniu jednostek nie sprawujących nad nią kontroli i zostały przedstawione jako kapitał własny w sprawozdaniu finansowym tej spółki, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmowane są jako zobowiązanie, ponieważ nie będzie on najbardziej podporządkowanym instrumentem w grupie kapitałowej.

3.19.2 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

3.19.3 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako przeznaczone do zbycia, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

3.19.4 Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

3.19.5 Wyksięgowanie zobowiązań finansowych

Grupa wyksięguje zobowiązania finansowe wyłącznie wówczas, gdy odpowiednie zobowiązania Grupy zostaną wykonane, unieważnione lub gdy wygasną.

4. Podstawowe osądy rachunkowe i podstawy szacowania niepewności

1.1. Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu Spółki dokonania szacunków, jako że wiele informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym nie może zostać wycenione w sposób precyzyjny. Zarząd weryfikuje przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Dlatego też szacunki dokonane na 31 grudnia 2009 roku mogą zostać w przyszłości zmienione. Oszacowania i założenia, które niosą za sobą znaczące ryzyko konieczności wprowadzenia istotnej korekty wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w trakcie bieżącego lub kolejnego roku obrotowego zostały opisane poniżej.

1.2 Na dzień 31 grudnia 2010 spółki Grupy dokonały oceny szacunków okresów użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych. Analiza nie wykazała konieczności dokonania korekt w tym zakresie.

1.3 Utrata wartości firmy oraz innych wartości niematerialnych i prawnych w jednostkach zależnych

Na dzień 31 grudnia 2010 spółki Grupy dokonały oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na utratę wartości inwestycji w jednostkach zależnych. Po przeprowadzeniu analizy zewnętrznych i wewnętrznych źródeł informacji Zarząd nie zidentyfikował przesłanek, które wskazywałyby na konieczność rozpoznania odpisu z tytułu trwałej wartości.

2 Segmenty operacyjne

Działalność Grupy opiera się na segmentach operacyjnych podzielonych na obsługiwane sektory branżowe. Grupa prowadzi działalność zarówno na terytorium Rzeczypospolitej jak i poza jej granicami. Zaprezentowano podział prowadzonej działalności w podziale na Kraj i Zagranicę. Poniżej w Nocie nr 4 przedstawiono analizę przychodów i wyniki Grupy w poszczególnych segmentach objętych sprawozdawczością oraz dla celów przydziału zasobów osoby decyzyjne monitorują aktywa trwałe i wartości niematerialne przypadające na poszczególne segmenty. Przydział następuje na podstawie przychodów generowanych przez poszczególne segmenty sprawozdawcze.

3. Połączenia

W dniu 30 listopada 2010 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie B3System S.A. podjęło Uchwałę 4/2010 w sprawie połączenia ze spółką pod firmą Navipro Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. W dniu 30 grudnia 2010 roku Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy XIII Wydział KRS wpisał połączenie spółek B3System S.A. i Navipro Sp. z o.o.

Połączenie nastąpiło zgodnie z art. 492 § 1 pkt. 1 k.s.h. i art. 516 § 6 k.s.h.. Jako że B3System S.A. jest jedynym wspólnikiem Navipro Sp. z o.o. połączenie w trybie art. 515 i art. 516 k.s.h. nastąpiło bez podwyższenia kapitału zakładowego. W B3System S.A. - spółce przejmującej nie zostały przyznane prawa wspólnikom lub osobom szczególnie uprawnionym w Navipro Sp. z o.o. - spółce przejmowanej, jak też szczególne korzyści dla członków organów łączących się spółek, a także innych osób uczestniczących w połączeniu.

Połączenie spółek B3System S.A. oraz Navipro Sp. z o.o. miało na celu uporządkowanie struktury organizacyjnej Grupy Kapitałowej B3System, umożliwienie ekonomicznego gospodarowania zasobami ludzkimi, przede wszystkim dzięki przepływowi wiedzy operacyjnej pomiędzy pracownikami połączonych podmiotów. To połączenie dotyczyło połączeń pod wspólną kontrolą i wobec braku standardu zastosowano MSR 8, i wykorzystano metodę łączenia udziałów, która zgodnie z Ustawą o rachunkowości w najlepszy sposób odzwierciedla efekt transakcji.

Spółka informowała o powyższym raportem bieżącym nr 2/2011 z dnia 03 stycznia 2011 roku.

W dniu 30 listopada 2010 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie B3System S.A. podjęło Uchwałę 3/2010 w sprawie połączenia ze spółką pod firmą COPI S.A. z siedzibą w Warszawie. W dniu 07 stycznia 2011 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym wpisano połączenie spółek B3System S.A. i COPI S.A. z siedzibą w Warszawie.

Połączenie zarejestrowane zostało w dniu 7 stycznia 2011 roku i nastąpiło zgodnie z art. 492 § 1 pkt. 1 k.s.h. i art. 516 § 6 k.s.h.. Jako że B3System S.A. jest jedynym wspólnikiem COPI S.A. połączenie w trybie art. 515 i art. 516 k.s.h. nastąpiło bez podwyższenia kapitału zakładowego. W B3System S.A.- spółce przejmującej nie zostały przyznane prawa wspólnikom lub osobom szczególnie uprawnionym w COPI S.A. - spółce przejmowanej, jak też szczególne korzyści dla członków organów łączących się spółek, a także innych osób uczestniczących w połączeniu.

W opinii Zarządu B3System S.A. połączenie spółek należących do jednej Grupy Kapitałowej, które posiadają tożsamy przedmiot działalności gospodarczej, będzie skutkowało umocnieniem pozycji rynkowej. Fuzja umożliwia spółce przejmującej rozszerzenie działalności o nowe obszary, podniesienie poziomu świadczonych usług, uzyskanie korzyści wynikających z integracji technicznej oraz zwiększenie efektywności zarządzania przy równoczesnym obniżeniu kosztów.

Utrata kontroli

Zarząd B3System S.A. w dniu 15 lipca 2010 roku podpisał Umowę Inwestycyjną dotyczącą połączenia spółki zależnej PROKONEKT S.A. z siedzibą w Warszawie z Przedsiębiorstwem Produkcji, Handlu i Usług MC COMP sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie.

Stronami Umowy Inwestycyjnej są:

1. B3System S.A. – akcjonariusz PROKONEKT S.A. (PROKONEKT),
2. Totmes TMT S.A. (Totmes) – akcjonariusz PROKONEKT,
3. Przedsiębiorstwo Produkcji, Handlu i Usług MC COMP Sp. z o.o. (MC COMP) – spółka przejmowana,
4. MC COMP Holding Limited, spółka prawa cypryjskiego (MC COMP LTD) – udziałowiec MC COMP.

- Przedmiotem Umowy jest realizacja Inwestycji, której celem jest połączenie spółek PROKONEKT oraz MC COMP dokonane w drodze połączenia przez przejęcie w rozumieniu art. 492 §1 punkt 1 kodeksu spółek handlowych, które będzie polegało na przeniesieniu całego majątku MC COMP (spółka przejmowana) na PROKONEKT (spółka przejmująca) w zamian za akcje PROKONEKT, które zostaną wydane wspólnikom MC COMP. Spółka informowała o zawarciu umowy raportem bieżącym nr 31/2010 z dnia 16.07.2010 roku.

W dniu 1 grudnia 2010 roku Zarząd B3System S.A. zawarł Aneks do Umowy Inwestycyjnej zawartej w dniu 15 lipca 2010 roku dotyczącej połączenia spółki zależnej PROKONEKT S.A. z Przedsiębiorstwem Produkcji, Handlu i Usług MC COMP sp. z o.o. (MC COMP).

W związku ze sporządzeniem przez biegłego rewidenta opinii z badania planu połączenia PROKONEKT z MC COMP oraz złożeniem tej opinii w Sądzie Rejonowym dla M. St. Warszawy, do Umowy Inwestycyjnej wprowadzono następujące zmiany:

Wspólnicy MC COMP (spółka przejmowana) otrzymają po połączeniu 25.200.640 sztuk akcji, które będą stanowiły 75,00% udziału w kapitale zakładowym i głosach na Walnym Zgromadzeniu Mc Comp S.A. (nazwa spółki po połączeniu), natomiast akcjonariusze PROKONEKT (spółka przejmująca) będą posiadać po połączeniu 8.399.993 sztuk akcji, które będą stanowiły łącznie 25,00% udziału w kapitale zakładowym i głosach na Walnym Zgromadzeniu Mc Comp S.A. Stosunek wymiany udziałów MC COMP na akcje PROKONEKT określono w ten sposób, że na każdy jeden udział MC COMP będą przypadały 4.922 akcje PROKONEKT.

Wycena PROKONEKT sporządzona na potrzeby Umowy Inwestycyjnej wynosi 8.443 tys. zł., natomiast wartość MC COMP wynosi 25.328 tys. zł.

Totmes TMT S.A. (akcjonariusz PROKONEKT) i MCCOMP LTD (udziałowiec MC COMP) w dniu podpisania Aneksu zawarły z B3System umowy kupna akcji PROKONEKT, na podstawie których to umów:

a) Totmes TMT S.A. odkupi od B3System 163.230 akcji PROKONEKT, za kwotę 333.333,00 zł, płatne nie później niż w terminie 21 dni po Dniu Połączenia,

b) MCCOMP LTD odkupi od B3System 509.183 akcji PROKONEKT, za kwotę 666.667,00 zł, płatne gotówką w następujących terminach:

- 500.000,00 zł, płatne w terminie do 7 dni od podpisania Aneksu,- 166.667,00 zł, płatne nie później niż w terminie 21 dni po Dniu Połączenia.

Spółka informowała o powyższym raporcie bieżącym nr 69/2010 z dnia 21.12.2010 roku.

W dniu 31 grudnia 2010 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym wpisano połączenie spółek Prokonekt S.A. ze spółką Przedsiębiorstwo produkcji, handlu i usług MC COMP Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Krakowie.

Połączenie nastąpiło zgodnie z art. 492 § 1 pkt. 1 k.s.h. poprzez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej na spółkę przejmującą (połączenie przez przejęcie) z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego spółki Prokonekt spółka akcyjna (spółka przejmująca) poprzez emisję akcji serii G, które to akcje zostaną przyznane wspólnikom spółki Przedsiębiorstwo produkcji, handlu i usług MC COMP Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (spółka przejmowana).

Po połączeniu nazwą spółki jest Mc Comp S.A.

Spółka Prokonekt S.A. od września 2007 roku, była spółką zależną od B3System S.A.

Przed połączeniem Prokonekt S.A. z PPHU MC COMP sp. z o. o., spółka B3System S.A. posiadała 61,69% udział w kapitale akcyjnym oraz 61,69 % udziału w głosach na Walnym Zgromadzeniu spółki Prokonekt S.A.

Z powodu zmniejszenia udziału B3System S.A. w kapitale zakładowym Mc Comp S.A. (dawniej: Prokonekt S.A.) od dnia 31 grudnia 2010 roku B3System S.A. nie sprawuje kontroli nad Mc Comp S.A. (dawniej: Prokonekt S.A.) W 2011 roku B3System nie będzie konsolidować wyników Mc Comp S.A. (dawniej: Prokonekt S.A.)

4. Program motywacyjny

Dwie Spółki z Grupy realizują program motywacyjny dla pracowników oraz osób współpracujących

- Spółka dominująca B3System S.A realizowała w bieżącym okresie sprawozdawczym II transzę programu szczegółowo opisanego w punkcie 24 Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej B3System. Transza ta została wyceniona przez aktuariusza. Wielkość oszacowana z tytułu przyznanych instrumentów

P. Juryska

została zgodnie z wymogami MSSF 2 odniesiona w ciężar kosztów bieżącego okresu skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów w wartości 178 tys. pln.

- Spółka zależna PROKONEKT S.A. realizowała natomiast III transzę Programu Motywacyjnego wyceniła samodzielnie na 112 tys. pln. Również wartość tej transzy w skonsolidowanym sprawozdaniu została ujęta w kosztach bieżącego okresu.